

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Dokumenttyp:	Handlingsplan
Beslutad av:	Johan Edholm
Gäller för:	Ekenässjöns skola F-6 och fritidshem
Giltig fr.o.m.:	2018-11-27
Dokumentansvarig:	Rektor Ekenässjöns skola
Senast reviderad:	2018-11-27
Senast granskad:	2018-11-27

Innehåll

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling.....	2
Definition av begrepp	2
Grunduppgifter.....	3
Elevers delaktighet	3
Vårdnadshavarnas delaktighet	3
Personalens delaktighet.....	3
Utvärdering	4
Främjande insatser	5
Kartläggning	9
Förebyggande åtgärder	10
Rutiner för akuta situationer	11
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling.....	11
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever.....	12
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	12
Rutiner för uppföljning.....	13
Rutiner för dokumentation	13
Rutiner för att utreda och åtgärda när personal kränkts av elev	13
Ansvarsförhållande	13

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

- Enligt 2 kap.5§ diskrimineringslagen får skolan inte diskriminera något barn eller någon elev som söker till eller deltar i verksamheten.
- Enligt 6 kap.9§ skollagen får huvudmannen eller personalen inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.
- Enligt Lgr 11 ska all personal som arbetar i skolan aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper.
- Enligt Lgr 11 är skolans mål att varje elev respekterar andra människors egenvärde och tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor.

Definition av begrepp

Diskriminering: Diskriminering innebär att skolans regler, rutiner och bestämmelser medför att en eller flera elever behandlade än andra och missgynnandet har samband med de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier eller annan kränkande behandling: Trakasserier och kränkande behandling handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Dom kan vara:

- Fysiska slag (slag och knuffar)
- Verbala (hot, svordomar och öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, ryktesspridning, blickar)
- Text och bildburna (teckningar, fotografier, brev, lappar, sms, mms, meddelande på olika internetsidor)

Följande definitioner och begrepp används i de allmänna råden från Skolverket:

En person är skyddad mot diskriminering utifrån de i diskrimineringslagen angivna *diskrimineringsgrunderna*. De sju *diskrimineringsgrunderna* är

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsförmåga
- sexuell läggning
- ålder

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Med diskrimineringsgrunden *könsöverskridande identitet eller uttryck* menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Med diskrimineringsgrunden *etnisk tillhörighet* menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Med *kränkande behandling* menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola f-6, fritidshem

Skolans vision

På vår skola känner sig alla sedda, trygga och delaktiga, oavsett olikheter. Vi lär tillsammans, av varandra och strävar mot hög målpuppfyllelse. Vi respekterar varandra.

Planen gäller till

2019-06-14

Elevers delaktighet

När eleverna börjar läsåret har läraren i respektive klass, genomgång av planen mot kränkande behandling, skolans ordningsregler samt utarbetat förväntansdokument.

Eleverna gör trygghetsvandring och detta används för att kartlägga trygga/otrygga platser på skolan. Sociogram görs i alla klasser för att upptäcka sociala relationer och eventuellt utanförskap.

Skolans alla elever har varit delaktiga i klassens kvalitetsrapport.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen finns att tillgå på skolans hemsida och på Vklass. Information om planen ges på föräldramöten.

Personalens delaktighet

En grupp ur personalen är utsedd att arbeta specifikt med planen. All personal tar del av innehållet i planen vid läsårsstart. Utvärdering sker vid läsårsslutet.

Utvärdering

Delaktiga i utvärdering av fjolårets plan

Elever och pedagogisk personal

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vi har arbetat kontinuerligt med värdegrundsarbete i alla elevgrupper men på olika sätt och olika mycket. Det finns på skolan ett tydligt behov av kontinuerligt värdegrundsarbete. Vi har haft ett fungerande rastvärdsschema, vilket kan vara en orsak till att flertalet elever trivs när det är rast och känner sig trygga i skolan. Det har framkommit att eleverna önskar ha flera och mera aktiva rastvärdar.

På skolan finns ordningsregler som ger eleverna trygghet, men det finns ett behov av att de förankras mera i klasserna. Klassens kvalitetsrapport bildar underlag för vår utvärdering. Den har kompletterats med trygghetsvandringar, då elever fått gå runt på skolgården och i skolans lokaler för att kartlägga trygga/otrygga platser. Utifrån detta har vissa platser på skolgården identifierats som otrygga och åtgärder har vidtagits.

Personalen arbetar för en öppen och rak dialog med vårdnadshavare. På skolan finns fungerande klassråd och elevråd. Skolans Elevhälsoteam träffas regelbundet. Under lektionstid är det pedagogen som ansvarar för gruppindelning. Vi har under året jobbat med basgrupper för att skapa trygghet och tillhörighet, vilket leder till ökad arbetsro.

Pedagogerna har en medveten placering av eleverna i klassrummen, utifrån behov.

Årets plan ska utvärderas

Senast 2019-06-20

På detta sätt utvärderar vi planen

Vi utgår från klassens kvalitetsrapport.

Diskussioner i klasserna och på elevrådet.

Diskussioner i arbetslagen.

Ansvarig för utvärdering av planen

Rektor

Främjande insatser

Främja likabehandling oavsett kön

Områden som berörs av insatsen

Kön

Mål och uppföljning

Ingen elev på vår skola ska utsättas för kränkningar, trakasserier eller diskriminering på grund av sitt kön.

Insats

Vi samtalar i elevgrupperna om skillnader och likheter mellan könen för att göra eleverna mer medvetna om köns- och jämställdhetsfrågor. Vi pedagoger arbetar medvetet med att skapa lika talutrymme för pojkar/flickor.

Vid olika typer av gruppindelningar arbetar vi för en jämn fördelning av pojkar och flickor.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum för utvärdering

Vid läsårets slut

Främja likabehandling i fråga om könsöverskridande identitet eller uttryck

Områden som berörs av insatsen

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål och uppföljning

Ingen elev på vår skola ska utsättas för kränkningar, trakasserier eller diskriminering på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck

Insats

Pedagogerna lyfter i sin undervisning att t.ex. kläder eller färger inte på något sätt är kopplade till kön.

Begreppet hen, är känt för eleverna och används av pedagogerna.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum för utvärdering

Vid läsårets slut

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Ingen elev på vår skola ska utsättas för kränkningar, trakasserier eller diskriminering på grund av etnisk tillhörighet

Insats

Vi arbetar för att ge eleverna kunskap om och förståelse för andra människors uppväxtvillkor och deras kultur. Vi tillåter inga rasistiska symboler, ord eller andra rasistiska handlingar. Vi ser olikheterna som en tillgång som kan berika gruppen med nya kunskaper.

Vi har en vänskola i Kenya som eleverna på olika sätt har kontakt med. Detta syftar till att öka förståelsen för andra etniska uttryck.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum för utvärdering

Vid läsårets slut

Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av insatsen

Religion och annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Ingen elev på vår skola ska utsättas för kränkningar, trakasserier eller diskriminering på grund av sin religion eller annan trosuppfattning

Insats

Vi samtalar om respekt för alla människors lika värde när det gäller religion eller trosuppfattning i såväl personalgrupp som i elevgrupp. Vi diskuterar tillsammans med eleverna fördomar om olika religiösa grupper som kan förekomma i media och i läromedel.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum för utvärdering

Vid läsårets slut

Främja likabehandling oavsett funktionsförmåga

Områden som berörs av insatsen

Funktionsförmåga

Mål och uppföljning

Ingen elev på vår skola ska utsättas för kränkningar, trakasserier eller diskriminering på grund av funktionsförmåga

Insats

Skolan som helhet är tillgänglig för alla när det gäller:

- fysisk tillgänglighet
- social tillgänglighet
- kunskapsmässig tillgänglighet

Vi klasskonferenser lyfts eleverns behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Detta kan gälla t.ex. alternativa verktyg.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum för utvärdering

Vid läsårets slut

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning**Områden som berörs av insatsen**

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Ingen elev på vår skola ska utsättas för kränkningar, trakasserier eller diskriminering på grund av sin sexuella läggning

Insats

Personalen diskuterar ett professionellt gemensamt förhållningsätt när det gäller sexuell läggning, samt olika familjekonstellationer.

Undervisningen belyser homo- och bisexualitet ämnesintegrerat, t e x att inte använda stereotypa exempel, mamma, pappa, barn.

Samtal med elever för att skapa förståelse och ett tillåtande klimat när det gäller sexuell läggning.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum för utvärdering

Vid läsårets slut

Främja likabehandling oavsett ålder**Områden som berörs av insatsen**

Ålder

Mål och uppföljning

Ingen elev på vår skola ska utsättas för kränkningar, trakasserier eller diskriminering på grund av ålder.

Insats

Alla elever har i stort sett gemensamma raster. Detta ger barn i olika åldrar möjlighet att umgås tillsammans.

Vi har olika aktiviteter i åldersblandade grupper, t e x sjörundan och skoljoggen.

Vi har samarbete över klassgränser i t.ex. läsgrupper.

Förskoleklassen samverkar med förskolan, kring övergångar. Fritidshemmet samverkar med förskolan gällande omsorg på lov.

Ansvarig

Pedagogerna

Datum för utvärdering

Vid läsårets slut

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

- Sociogram genomförs i alla klasser, F – 6.
- Trygghetsvandring genomförs och diskuteras på klassråd och därefter på elevråd.
- Klassens kvalitetsrapport genomförs i februari. Pedagogerna bestämmer tillsammans med eleverna några mål som de ska arbeta vidare med.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsförmåga, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Samtliga elever har deltagit i kartläggningens alla delar.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen har deltagit i samtliga delar av kartläggningen. Trygghetsvandringen och klassens kvalitetsrapport har diskuterats i klasserna och i arbetslagen.

Resultat och analys

Sociogrammen visade att det finns elever som riskerar att hamna i utanförskap.

Trygghetsvandringen visade att det finns vissa otrygga platser på skolgården. Vissa elever upplever att det saknas vuxna med tillräcklig uppmärksamhet på rasterna.

Förebyggande åtgärder

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering eller kränkande behandling och omfattar det som i kartläggningen identifierats som sådana.

Utanförskap

De sociogram som genomförts visar att det finns risk för utanförskap, framförallt i rastsituationer.

Utifrån detta anordnas vid några tillfällen varje vecka vuxenstyrda rastaktiviteter, som är frivilliga att delta i. Pedagoger stöttar elever att delta i rastaktiviteterna.

I klassrumssituationen utformas basgrupper på ett sätt som förebygger utanförskap.

Otrygga platser

- Trygghetsvandringen som genomförs med alla klasser visar att det finns några otrygga platser på skolgården och i skolans lokaler.
- Skogen, bakom idrottshallen och duschutrymmen i idrottshallen är exempel på otrygga platser.
- Det har skapats schema över vilka klasser som är i skogen och vilka tider.
- Vissa platser tillåts inte eleverna att vara på eftersom det är omöjligt för personalen att hålla uppsikt.
- Vi har på olika sätt lyft behovet av avgränsade duschutrymmen. Detta har skett vid elevråd och skydds rond.

Rastvärdskap

Utifrån kartläggning framkommer det att elever ibland har en upplevelse av att det inte finns vuxna ute på rasterna.

Vi har ett tydligt rastvärdsschema som täcker alla elevernas raster. Schemat visar tydligt var personalen har sitt huvudansvar. Det finns också specifika instruktioner runt elever som behöver extra uppsikt av skiftande anledning. Alla rastvärdar bär gul väst för att vara lätta att se.

Arbetsro/studiero

Klassens kvalitetsrapport visar att det är flera elever som saknar arbetsro/studiero.

Det finns rutiner för uppstart och avslut av lektioner. I alla klassrum finns en tydlig struktur över dagen med bildstöd. Eleverna är indelade i basgrupper som fungerar som trygghetsgrupper och ibland även som arbetsgrupper.

Vi arbetar för att ha en samsyn gällande tydligt ledarskap i klassrummet.

Ansvarig

Rektor och pedagoger

Datum för utvärdering

Vid läsårets slut

Rutiner för akuta situationer

Policy

Personalen har en gemensam uppfattning om vad som menas med trakasserier och kränkande behandling och vad de som vuxna i skolan ska reagera på.

Personal och föräldrar är uppmärksamma på kännetecknen som kan tyda på att en elev är utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Enligt skollagen 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

Följande riktlinjer förtydligar ansvarsfördelningen mellan förskolechef/rektor och huvudmannen. Arbetet i de olika verksamheterna ska präglas av en nolltolerans mot kränkningar.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Rastvärdar som har god uppsikt över alla platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid.
- Kommunikation inom och mellan arbetslag för att uppmärksamma elever i riskzonen.
- Rastprat i klasserna.
- Klassens kvalitetsrapport och sociogram synliggör otrygghet och utanförskap.
- Samtal och kontakt med vårdnadshavare.
- Klasskonferenser och i vissa fall Elevhälsan

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

• Johan Edholm, rektor	072-143 24 16
• MarieLouise Medlöw, specialpedagog	070-574 43 86
• Ann-Christine Karlsson, speciallärare	0383-966 47
• Anette Arvidsson, speciallärare	0383-966 47

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Ekenässjöns skolas konsekvenstrappa

Steg 1: Skyndsamt

- samtal med berörda pedagoger
- händelsen skrivs ner i händelseboken/egna anteckningar
- vårdnadshavare kan kopplas in
- ärendet diskuteras i arbetslaget
- *Vid behov kan händelsen även följas upp enligt nedan:*
- vårdnadshavare kontaktas
- uppföljning sker efter 2–3 dagar
- ytterligare uppföljning efter 2 veckor
- fortsatta samtal enligt överenskommelse

Steg 2:

- berörda pedagoger och rektor samtalar med eleven
- vårdnadshavare kontaktas
- ärendet dokumenteras enligt skolans blankett: *Dokumentation av likabehandlingsärende/trygghetsärende.*

Steg 3:

Om tidigare åtgärder inte varit tillräckliga:

- elevhälsoteam kopplas in
- EVK
- utredning enligt skollagen 5 kap. 9§
- enligt skollagen 5 kap. 11§ kan rektor besluta att tilldela eleven en skriftlig varning.

Steg 4:

Anmälan och överlämning till:

- socialtjänst
- polisen
- enligt skollagen 5 kap. 14§ kan rektor besluta om avstängning.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Arbetsgång då personal/skolan kränker/diskriminerar elev:

Den elev som upplever sig kränkt och/eller diskriminerad av personal vid skolan och den som iakttar tecken på kränkande behandling/diskriminering av personal gentemot elev vänder sig till någon av följande:

- Klasslärare
- Elevhälsoteam (kurator, skolsköterska, specialpedagog, speciallärare)
- Rektor
- Eller någon annan man känner förtroende för

Den som tar emot informationen vänder sig i första hand till den rektor som är chef för berörd personal. Rektor kontaktar elevhälsoteamet som gemensamt med rektor fördelar arbetet av utredningen och dokumentationen av ärendet, samt fördelar vem som håller i de olika samtalen i ärendet. **Rektor anmäler ärendet till BUN.**

Händelserapport skrivs. All dokumentation kring händelsen är viktig.

Insamling av information från uppgiftslämnaren och den utsatte eller utsatta eleverna

Om mobbning eller annan kränkande behandling konstateras kontaktas föräldrar till aktuella elever

Enskilda samtal hålls av rektor med den eller de i personalen som misstänks ha utsatt någon för mobbning, kränkning eller diskriminering.

Enskilda uppföljningssamtal hålls av rektor med de inblandade efter ca 2 veckor. Tiden kan variera beroende på situation och hur samtalen med inblandade fallit ut. Om stöd behövs för eleven kan förälder, någon från elevhälsan eller annan som eleven har förtroende för vara med vid samtalet.

Rutiner för uppföljning

Enskilda uppföljningssamtal hålls av rektor med de inblandade efter 2 veckor. Tiden kan variera beroende på situation och hur samtalen med de inblandade fallit ut. Om stöd behövs för eleven kan förälder, någon från elevhälsan eller annan som eleven har förtroende för vara med vid samtalet.

Rutiner för dokumentation

Åtgärderna dokumenteras och dateras av den person eller de personer som är involverade i ärendet. Dokumentationen lämnas vidare till och arkiveras av rektor. Dokumentation sker även på blanketter som finns på Vinna:

- Utredning och dokumentation av kränkande behandling, diskriminering, trakasserier, BU
- Anmälan till huvudman om kränkande behandling, diskriminering, trakasserier, BU (rektor)

Rutiner för att utreda och åtgärda när personal kränkts av elev

- Denna plan är avsedd att ge eleven skydd mot diskriminering och kränkande behandling.
- I de fall elever kränker vuxna på skolan hänvisas till arbetsmiljölagen.
- Rektor ansvarar för att samtal med elever och vårdnadshavare genomförs i förekommande fall.

Ansvarsförhållande

Den personal som arbetar nära elever ska vara väl insatta i likabehandlingsplanen och de rutiner som gäller och utifrån från denna agera i aktuella situationer.

Ansvariga för att all personal har tillgång till och kännedom om denna plan är skolans Trygghetsgrupp:

- Rektor: Johan Edenholtm
- Speciallärare: Ann-Christine Karlsson och Anette Arvidsson
- Specialpedagog: MarieLouise Medlöw